

Opetushallitus
kirjaamo@oph.fi

Lausuntopyyntöne 8.11.2017 OPH-2487-2017

JULKISTEN JA HYVINVOINTIALOJEN LIITTO JHL RY:N LAUSUNTO MIELENTERVEYS- JA PÄIHDETYÖN AMMATTITUTKINNON PERUSTEEN LUONNOKSESTA

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry kiittää mahdollisuudesta lausua mielenterveys- ja päihdetyön ammattitutkinnon perusteen luonnoksesta. JHL toteaa seuraavaa:

Yleiset huomiot

Luonnos on varsin huolellisesti laadittu. JHL kiinnittää huomiota siihen, että työhyvinvointiin ja työelämätaitoihin liittyvät hyväksytyt suorituksen kriteerit tulisi kirjata perusteellisemmin huomioiden erityisesti työhyvinvoinnin laaja-alainen viitekehys eli yksilön itsensä ohella muun muassa työyhteisön, johtamisen, työn sisältöjen, työympäristön ja osaamisen kehittämisen vaikutus yksilön kokemaan työhyvinvointiin ja organisaation tuloksellisuuteen. Samaten työelämän lakien, säädösten ja sopimusten tuntemuksen olisi syytä näkyä ammattitaitovaatimuksissa. Myös ohjauksen taitojen tulisi olla kirjattuna tutkinnon perusteissa ammattitaitovaatimuksena, sillä oppimisen siirtyessä yhä enemmän työpaikoille myös opiskelijoiden ohjaus tulee lisääntymään.

Huomiot tutkinnon osittain

2.1. Ammatillisuuden toteuttaminen

- Opiskelija toimii ammatillisesti asiakkaan tai potilaan kanssa, tietoperustan ja säädösten mukaan toimiminen: JHL esittää ensimmäiseen hyväksytyt suorituksen kriteeriin lisäystä: ”perustelee toimintaansa monipuolisesti näyttöön pohjautuvalla tiedolla päihderiippuvuuksista, mielenterveyden häiriöistä ja psykiatrisista sairauksista sekä niiden erilaisista hoitomuodoista”. Perusteena tälle lisäykselle on, että mielenterveys on käsitteenä laajempi kuin psykiatriset sairaudet, joka kohdistuu spesifimmin sairauden hoitoon ja päihderiippuvuus sekä on että voi johtaa psykiatriin sairauksiin.
- Opiskelija toimii ammatillisesti asiakkaan tai potilaan kanssa, ammattieettisten periaatteiden mukaan toimiminen: JHL esittää viidenteen arviointikriteeriin tarkennusta: ”... sekä huomioi seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisuuden moninaisuuden”. Perusteena tälle tarkennukselle on, että seksuaalinen suuntautuminen on liian kapea-alainen ilmaisu.
- Opiskelija huolehtii työturvallisuudesta ja työhyvinvoinnista, omasta työhyvinvoinnista huolehtiminen: JHL ehdottaa kolmanteen hyväksytyt suorituksen kriteeriin lisäystä ”tunnistaa työn psykykkiset, fyysiset ja sosiaaliset kuormitustekijät...”, jotta kuormitusteki-

jöiden moninaisuus tulisi paremmin ilmi. Lisäksi JHL esittää kahta uutta arviointikriteeriä: 1) Opiskelija ymmärtää työhyvinvoinnin osatekijöiksi laaja-alaisen viitekehyyksen mukaan yksilön itsensä ohella muun muassa työyhteisön, johtamisen, työn sisältöjen, työympäristön ja osaamisen kehittämisen, joilla kaikilla on vaikutus yksilön kokemaan työhyvinvointiin ja organisaation tuloksellisuuteen. 2) Opiskelija tuntee työelämän keskeisen lainsäädännön ja sopimukset ja niiden vaikutukset työhyvinvointiin sekä työturvallisuuteen.

- Opiskelija asettaa itselleen kehittämistavoitteita, ammattitaidon kehittäminen: JHL esittää ensimmäiseen arviointikriteeriin lisäystä "ja osaa myös arvioida niiden tavoittamista". Perusteena tälle olisi, että pelkkä kehittämistavoitteiden asettaminen ei riitä vaan on osattava myös arvioida niiden tavoittamista ja tarvittaessa osattava ohjata toimintaansa uudestaan.

2.5. Terapeuttien menetelmien käyttäminen

- Opiskelija työskentelee valitun terapeutin lähestymistavan mukaan, terapeutin lähestymistavan mukaan toimiminen: JHL kiinnittää huomiota siihen, että Mielenterveys- ja päihdetyön ammattitutkinto ei oikeuta tekemään terapiaa, jolloin ensimmäisessä arviointikriteerissä mainittua kognitiivista terapiaa ei voi osoittaa näytössä osaavansa. JHL ehdottaa ensimmäisen arviointikriteerin muokkausta: Käyttää asiakastai potilastyössä työyhteisössä valittua mielenterveys- ja päihdetyössä yleisesti sovellettua ja näyttöön perustuvaa terapeutista viitekehystä tai ohjelmaa. *Tuntee eri terapiamuodot ja ohjelmat* (kuten toimintasuunnitelmat, kognitiivinen terapia, ratkaisukeskeinen viitekehys, ryhmähoidot, luovat menetelmät ja psykofyysinen fysioterapia) ja niiden merkityksen mielenterveystyössä, ja osaa tarvittaessa ohjata potilaan tai asiakkaan terapiaan.

Lisätietoja:

koulutuspoliittinen asiantuntija Marjut Manka

marjut.manka@jhl.fi puh. 050 436 3273

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Päivi Niemi-Laine
puheenjohtaja

Håkan Ekström
toimialajohtaja